

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Et folium eius non defluet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

IN PSALMUM PRIMVM

omnia sibi rapit, in omnibus, in deo ipso quærens quæ sua sunt, ut recte possis dicere, hanc esse arborē, spinā aut rhamnum sponte natam, nullius cultu foram, neq; riuus aquarum gauderem, nihil præter spinas affererem, quibus omnium quæ circumstant arborū, fructus, ipsas quoq; pungat, laceret, suffocet, tum oīum quæ prætereunt, uestes, uellera, cutem, carnem, & omnia, rapiat, uellicet, uulne ret. Expressit itaq; Propheta beneficium bonarum arborum, q̄ cum nulli nocent, omnibus profint, suos fructus uolenter dantes.

In tempore suo, O aureum & amabile uerbum, quo asseritur libertas iusticie *Libertas uiri beati.* Christianæ. Impij statim sunt dies, statim tēpora, certa opera, certa loca, quibus sic in hærēt, ut si proximus fame esset moriturus, nō ab illis diuelli possint. At beatus hic uir, liber in omne tempus, in omne opus, in omnē locum, in omnem personā, utcumq; sese obtulerit casus, tibi seruiet, quodcumq; inuenit manus eius, hoc faciet. Nō est Iudæus, neq; Gentilis, neq; Græcus, neq; Barbarus, nullius prorsus personæ: Sed dat fructum suum in tempore suo, quoties opus sit eius opera deo & hominibus, ideo neq; fructus eius habet nomen, neq; tēpus eius habet nomen, neq; ipse habet nomen, neq; riuus aquarum eius habent nomen, unus non uni, nec uno tempore, loco, opere, sed oībus ubiq; per omnia seruit. Estq; uere uir omnium horarum, omnium operum, omnium personarum, & imagine sui patris, omnia in omnibus & super omnia. Impij uero, sicut psal. xvij. dicitur, claudūtur in angustijs suis, seipsos captiuant, & in operibus, temporibus, locis a se electis, torquent, extra quæ nihil rectum geri putant, unde suorum fructuum æstimatores, nihil faciūt, q̄ ut alienos fructus mordeant, iudicent, damnēt, liberrimi & in quocumq; tempore prompti alios reprehendere, & omnino tales in malo faciendo, quales pij sunt in bono: Sunt enim & ipsi omnium horarū uiri, non uno modo, non uno tempore, non uni homini, sed utcumq; sors obtulerit, alijs detrahentes ac nocentes, Quæ studia, si uertent ad bona, nullo meliore compendio pij fierent.

Non sane hæc dico, q̄ cerimonias Ecclesiarum & monasteriorū reprobem, immo hæc fuit prima religiosorū institutio, ut qui monasteriū ingressus esset, maiori subiectus, disceret nihil propriè operari, sed prōptus omnibus in omnibus seruire. Erantq; monasteria uere quædam gymnasia Christianæ libertatis exercenda & perficiendæ, sicut adhuc sunt, sicubi priscam seruiāt institutionem, hic inq; erat finis & modus cerimoniarum. Nam quid sunt ipsa quoq; charitatis & misericordie opera, q̄ liberæ quædam cerimonie, cum & ipsa sint externa & corporalia? Et ueteris legis cerimonie itidē erant, utilissimæ exercitationes ueræ & liberæ pietatis. At ubi coeperūt puerilitatis studio, in libertatis iniuriam usurpari, & earum prætextu uera pietas extingui, iamq; pro libertate seruitus tyrannifaret, opus erat, ut uniuersæ tollerentur, sicut & nunc quoq; pastorum pie sollicitudinis esset, tumultus cerimoniales abrogare, ubi nō nisi in laqueos animarum, & in offendicula liberæ pietatis grassantur.

Monasteria gymnasia Christiana libertatis.

Cerimonie nimia offendicula libera pietatis.

Et folium eius non defluet.

Persistat in figura pulcherrima, folium oīno uerbum & doctrinam significat, diximus autē palmam perpetuo folijs uirere. Cōtra de impijs dicit Isa. i. Quando fueritis uelut quercus defluētibus folijs. Confer iam singula cum singulis. Impij ambulāt i cōsilijs suis, Pius amore legis fixus, plātatus est ad riuos aquarum. Illi stāt in uia peccatorum, Hic meditatus in lege dñi, dat fructum in tempore suo, Illi in cathedra illationum sedēt, Huius foliū nunq; deficiet.

Collatio;

Et nota

*Fructus pro
cedit folium,
uirtus sermo
nem.*

Et nota, q̄ prius fructum q̄ folium describit, & quanq̄ palmæ natura est, pomum suum nō inter folia, sicut in cæteris fit, sed inter ramos, & comam ostendit, ut possit & ipsa uideri prius fructum q̄ folium producere (a palma enim diximus, hanc figuram sumptam) tamen & ipse sermo recte instituit fidelem in Ecclesia prædicatorem, ut sciat regnum dei non esse in sermone, sed in uirtute, j. Corint. iij. Et cœpit Iesus facere & docere. Erat uir potens in opere & sermone. Ita fructū uitæ prius præstet, qui uerbum doctrinæ profitetur, si non uelit folium suum desuere. Sicut enim arbor uita contemnitur, quæ folijs luxuriat, sine fructu, sed & Christus sicum maledictus, quæ fructum non ferebat, ita, docente D. Gregorio, cuius uita despiciuntur, & dolosa na contemnitur, alijs enim prædicant, & ipsi reprobi efficiuntur, quibus Mar. vij. prædicat audituros eos esse in iudicio: Discedite a me omnes operari iniquitatis, Etiam si in nomine eius prophetarint, & per uerbum Christi uirtutes multas in cæteris fecerint.

Quærat quispiam,

Tam multi fuerunt sancti & Martyres, quorū tantum fructus nec folia relicta sunt, sed omnia cum eis intercederunt, nec oīum Apostolorum uerba habemus, quomodo hæc laus beati uiri erit generalis?

Prædicare sibi.

Respondeo, Verbum eorum, non fuit uerbum eorum: Non enim uerba qui loquitur, sed spiritus patris uestri, qui loquitur in uobis. Omnes sancti eodem uerbo docti sunt, idem uerbum docuerunt, Sicut, j. Corinth. x. Quos eandem escam manducauerunt, & eundem potum biberunt, Verbum autem domini manet in æternum, in seculum seculi ueritas eius. Potest itaque uerbum Beatus hic uir & lignum fructiferum, totam Ecclesiam significare, aut eorum docentium officio præfunt, uerum non obstat & de quocunq̄ iusto uerbo ligi, habet & ipse idem folium, si non alios, certe seipsum docet, in cœlesti tatus in lege domini, quod uerbum & in ipso manet in æternum, sicut in uita Ecclesia. Deniq̄ cum omnes fideles sint unum corpus, etiam si folium, solius sit membrum quod prædicat, per communionem tamen omnia facit unum, Verbum enim meum est, quod lingua mea prædicat, & si ego sum uerbum, non lingua, ita & de reliquis membris & toto corpore sentias,

Et omnia quæ faciet, prosperabuntur.

Facere & agere.

Si de ligno seu palma hæc dicit, illud tangit, q̄ sola palma dicitur abesse pondus sursum nitū, ut in trabibus palmaceis uisum esse dicunt.

Facere hoc loco (nisi sum nimio audax) non significat opera bona facta, nam hæc satis sunt nomine fructus commendata, sed facturas seu plasmas potius, quo modo opera artium facimus. Si quidem & Philosophi, agere potestatem, facere arti tribuunt, & eandem differētiā in Hebræa lingua cernere licet (mea temeritate) nā uerbum פועל asa pro facere, & עשה paal, pro agere dicuntur accipi uideo. Sicut psal. xxvij. Quoniam nō intellexerunt opera dñi, & opera manuum eius. Ut sit opus manuum dei, ipsum plasma, sicut dicit: Opus manuum mearum Israel, & Gen. j. Fecitq̄ deus &c. Et psalmo. xciij. Ipsus est mater & ipse fecit illud. Opera autem dei sunt, ea quæ per creaturas facit, maxime autem uerbum & gratia, quibus agit & agere nos facit.

Esto itaq̄ facere, instituere, ordinare, diuersis ministerijs Ecclesiæ ministrare, & ut Apostoli Petrus & Paulus docuerunt, multiformis gratia dei ministratores facere, Ecclesias fundare, multiplicare, ut sic ipsi fideles suscipiantur, opera